

odnesli ure, verižice in prstane v vrednosti 10.000 goldinarjev in zginili brez sledi. Zlatar je bil zavarovan za škodo. Zavarovalnica je objubila za izsleditev zločincev nekaj tisoč goldinarjev.

Ne dolgo za tem je izšla v amsterdamskih listih novica: »Neumornemu delu policije se je posrečilo, odkriti vlom pri zlatarju Berkemejerju in vrniti vso ugrabljeno zlatnino. Kot zločinec je bil prijet neki Oton Hahn, ki je doma iz mesta Dortmund in ima na vesti že celo vrsto najbolj drznih vlovov.«

Med tem se je pa izkazalo, da bo ostala kaznen aretiranemu Otonu Hahn že radi tega prihranjena, ker ga sploh ni in torej tudi ni mogel imeti opravka z vlomom pri Berkemejerju.

V resnici pa je prišlo do vrnitve plena čisto na drug način.

Amsterdamska policija je prejela lepega dne dopis brez podpisa, ki jo je pozival, naj stopi v stik z zaupnikom onega moža, ki je bil izvršil vlom pri Berkemejerju. Kot kraj sestanka je bila določena znana amsterdamska restavracija. Eden od policijskih uradnikov se je podal na označeno mesto, in pri obedu mu je razložil zgoraj omenjeni zaupnik ta le načrt: Celi plen vloma bo vrnjen nepoškodovan policiji proti obljubi, da oblast ne bo zločina dalje zasledovala in da prejme oni, ki bo izročil zlatnino, od zavarovalne družbe razpisano nagrado. Amsterdamska policija je sprejela ta predlog in je stavila še samo ta pogoj, naj se pusti zaupnik vlomilca radi »dobrega imena« policije zapreti za par dni. V zaporu bodo z njim lepo postopali in mu dobro stregli. Opisani dogovor sta izpolnili obe stranki. Policija je prejela celi plen, vlomilca tolpa nagrado zavarovalnice, zlatar svoje blago in prebivalci mesta Amsterdam pomirjenje, da je njihova policija »na višku«.

*

Molitve po maši z novim besedilom, kakor ga določa novi katekizem, so izšle v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena dosedanja.

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Kolje za sadna drevesa in vsake vrste rezan les prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Uspešno zdravilo zoper svinjsko rdečico. Neugodno jesensko vreme ravno sedaj povzroča pri svinjah rdečico, ki že ponekod hudo razsaja. Že večkrat sem zoper rdečico z zelo dobrim uspehom uporabljala sledeči recept z mrzlo vodo, ki ga z mirno vestjo priporočam: Ko zapaziš, da svinja nima več teka, kakor prej, se pokopava ali semtertje počasi stopica ter posluša, ji ščetine stojijo nekoliko pokonci in je rep stegnen, je to znak, da ima svinja mrzlico. Takoj vzemi škaf mrzle vode ter polij svinjo od glave do repa, da kar teče od nje; potem vzami kos stare vreče ali hodne cunje ter jo drgni tako dolgo, da je suha; dobro je, da jo odeneš, ko si jo odrgnil. To ponavljaš vsako uro vsaj 12krat. Tudi ponoči ne smeš prenehati, žrtvuj spanje, ne bo ti žal. To poskušajo sem delala sama večkrat in se mi je vsakokrat dobro obnesla. Govorila sem o tem receptu tudi z zelo večim živinozdravnikom, ki mi je recept potrdil. Pravil mi je pri tem tale slučaj: Ubogi ženi zbolil prašič. Seveda ni mogla klicati zdravnika, ker ga ni mogla plačati. Vsak čas je pričakovala, da ji žival pogine. Pa ji šine v glavo, prinese škaf mrzle vode in prašička polije. Že pri drugem polivanju zapazi, da prašič postaja dokaj živahnejši, z veseljem nadaljuje polivanje ter si tako reši živalico. — Gospodinja blizu Maribora.

Kedaj se škropi z »garkon«-om? Na mnoga vprašanja, kedaj se naj škropi drevje z »garkon«-om, odgovarjamo, da je najboljši in najuspešnejši čas ravno v jeseni in do meseca marca, dok-

To sukno more biti

samo od trdke Stermecki, ker se ne da frgati!

Naročite takoj nove vzorce! Cene nizke! Zaloga ogromna!

Trgovski dom Stermecki, Celje št. 24

Cenik in vzorci zastoj! 1004/3

ler so škodljivci v prezimovanju. Vsa različna golazen prezimuje večinoma na drevju, oziroma v skorji. Ako se pa drevo škropi z »garkon«-om in deblo namaže z »garkon«-ovo raztopino, so uničeni škodljivci ter ima pomladno, oziroma poletno škropljenje le še uničevati ono golazen, ki se je od sosednih vrtov naselila. Jesensko škropljenje je še posebno važno in uspešno proti sočni uši (kaparju), ker jo v tem času, to je do začetka marca ne ščitijo kapice.

Špitalskič. Premovanje goveje živine. V našem oddaljenem in hribovitem kotu se je nepet vrtil kmečki živinorejski praznik. Gosp. urednik, Vi zmajate z glavo, ker mislite, da malo slišite od nas, da tudi nič ne skrbimo za napredek. Pa temu ni tako. Čujte torej! Že nekaj let imamo živinorejsko društvo, odbiramo plemensko živino po lepih oblikah in tudi po mlečnosti, torej pristna, zakonita selekcija. Dobrim kravam smo užgali številke v rog, jih zmerili in vpisali v rodovnik. Imamo prvovrstnega plemenskega bika. Zarod teh zopet odbiramo in dobro krmimo, damo tudi prilliko gibanja na prostem, strigamo in krtačimo, začenjamo gnojiti travnike in tudi že pridelujemo več pese, detelje in tudi poskušamo z zasejanjem umetnih travnikov. Pa tudi umetna gnojila nam niso neznana in jih po možnosti cvenka kupujemo. Vse to se pa vrača na boljši živini. Ako bi bili Vi dne 22. septembra v Špitalskiču in če se kaj spoz-

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Zvesti Rudolphi ni slutil, da je bil v tistem času, ko je plezal po strmih stenah, tvegajoč svoje življenje, da prinese poročilo grofu Tatenbahu, vsak poskus rešitve prepozen. Grofica Zrinjska tudi ni mogla več pomagati, ampak je bila sama najbolj potrebna pomoči.

General Spankau je namreč naglo prodiral proti gradu Čakovcu. Posebnega odpora nikjer ni bilo, le pred Frankopanovim gradom Brod na Hrvaškem so se postavili uporniki v bran. Cesarske čete so zavzele grad, upornike pa so do zadnjega potolkli.

Z velikim krikom in hruščem so pridrvili podivjani vojaki generala Spankau v grad Čakovec. Kar jim je prišlo pod roke, so uničili ali opustošili. Prevrgli so vse, iskajoč dragocenosti. Če so iskali zaman, so v jezi razbili dragocene srambe, da je bilo po sobah videti, kakor da bi tukaj najhujši potres vršil svoje razdejanje. Ko-

46

likor je bilo služinčadi v gradu, so jo trpinčili, dokler ni pobegnila in vzela s seboj le to, kar je imela na sebi.

Grofica Zrinjska je živela v svoji sobi. Pričakovala je dan za dnevom, da se vrne Rudolphi in ji poroča o usodi grofa Tatenbaha. Že prej je bolehal, od dneva do dneva naraščajoča negotovost pa jo je še bolj potrla, posebno, ko je zvedela, da so pridržali njenega soproga in brata na Dunaju.

Slonela je blede v svojem naslonjaču, pri njej je bila starikava ženska, ki ji je stregla.

Brezobzirno je stopil kmalu po svojem prihodu general Spankau v njeno sobo, ne da bi je sploh pozdravil. Smatral jo je za veleizdajalko in je temu primerno z njo postopal.

Osorno ji je naznanil, da jo mora na cesarjevo povelje od tukaj odvesti, zato naj se pripravi za potovanje. Ni pomagala nobena prošnja, ni zaleglo sklicevanje na njeno bolezen.

»Imejte vendar usmiljenje z žensko, ki je soproga hrvatskega bana Zrinjskega, katerega praded si je stekel toliko zaslug za cesarsko hišo.«

»Ha, ha,« se je zakrohotal general, »ta ženska se sklicuje na pradeda. Da, vaši pradedi so res bili vneti za vladarja, vi pa ste vsi skupaj

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

Maribor

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

naše pri živini, bi se tudi Vi veselili. Naše društvo je po sreskem načelstvu prosilo kr. bansko upravo, da nam naj letos omogoči premovanje rodovniške živine. Uslišani smo bili s 5000 Din. Prispevali pa so še okrajni kmetijski odbor 2000 Din, občina Tolstivrh 400 Din, Loče 200 Din, Žiže 200 Din in kmečka posojilnica Konjice 200 Din, naš rojak gospod banski inšpektor Zidanšek in referent gosp. Zupan 100 Din. Vodstvo društva je izdalo za vsako prignano žival rodovniški izpisek, to je dokaz potomstva in lastnosti, posebno že dogrnana nekajletna mlečnost. Na Kovačovem travniku so nekateri naši pridni člani napravili lepe ograje, kakoršne marsikatero sejmističar nima, postavili lepo okinčano tribuno z vihrajočimi državnimi zastavami in lepim pozdravnim napisom. Ob 9. uri je bilo prigon končan in se je zastavilo 98 glav (1 bik, 7 bikcev, 56 krav in 34 telic). To živino so ocenjevali gg. inž. Kropivšek, inž. Oblak, referent Zupanc, veterinar Uršič in banski kmetijski svetnik župan Košir. Imeli so težko delo, saj je bilo le 7 komadov z najmanjšo oceno 22 točk. Ne omenjam, kdo je prejel prve nagrade, saj vsi kažejo najboljšo voljo za dvig naše dobre in skromne živine in tudi vsi zaslužio zahvalo. To nam je tudi povedal gospod okrajni glavar Trstenjak in nas v lepih besedah bodril k vztrajanju in napredovanju. Gospod referent Zupanc nam je v poljudnih besedah objasnjeval nadaljne naloge dela v zadružnem smislu. Počastil je pijeirja tuk. zboljšanja govedoreje gospoda Jurija Zidanška, kateri že desetletja redi prvovrstne plemenjake in je tudi sam vzor živinorejca. Pri znanje sta izrekla tudi gg. inž. Kropivšek in Oblak. Zahvalo vsem darovateljem pa je izrekel gospod načelnik Karol Zidanšek. Da pa je ta prireditev tako lepo in gladko iztekla tudi glede potrebnih pisarij, to je vodstvo matične knjige in rodovniških in mlečno konfolnih izkazov se imamo pa zahvaliti nesebičnemu delovanju gospoda šolskega upravitelja Berceta in kontrolnemu asistentu Tone Zidanšku. Končali smo z zadovoljnostjo naroda in z željo komisije, naj bi živinca tudi zanaprej redno toliko negovanja in krmljenja bila deležna, kakor zadnja dva meseca pred premovanjem. — Zdaj Vas pa lepo pozdravlja Vaš poročevalec —u—.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Kmetško-nadaljevalna šola. Sredi novembra se odprla tukaj kmetško-nadaljevalna šola, namenjena odraslim kmetiskim fantom in mladim samostojnim gospodarjem. Udeleženci se bodo seznanjali z najvažnejšimi predmeti kmetijskih panog. Pouk je brezplačen in se bo vršil vsak

četrtak po šest ur. Tečaj bo trajal do aprila 1931. Poleti pa se bodo prirejali poučni izleti na vzorna gospodarstva z vožnjo po železnici. Po obisku dobe udeleženci spričevala, ki jim bodo nudila marsikako ugodnost. Gospodarji naj pošljejo v ta tečaj, ki bo prirejen s podporo banske uprave, v obilnem številu sinove, oziroma pridejo tudi sami, da bodo deležni temeljitejšje splošne in poklicne izobrazbe, ki je podlaga gospodarskemu napredku. Prijave sprejema do dne 10. novembra Mat. Tomažej, učitelj pri Sv. Tomažu. Isti daje tudi vsa potrebna pojasnila.

*

Pojasnila o trošarini na vino in vinski mošt.

Dravska finančna direkcija v Ljubljani je Kmetijski družbi v Ljubljani poslala pojasnila glede na trošarino na vinski mošt in vino. O teh pojasnilih so tudi bili obveščeni oddelki finančne kontrole. V naslednjem obveščamo naše čitatelje o važnejših točkah teh pojasnil.

Vinski mošt in trošarina.

V smislu člena 103 točka 2 trošarinskega pravilnika se vinski mošt ne posmatra za vino in ni zavezan plačevanju trošarine, dokler ne mine vrenje, najdalje pa do 20. novembra. Da postane vinski mošt v smislu sedaj veljavnih predpisov vino in s tem predmet državne trošarine, je odvisno tedaj od dvoje dejstev in sicer: prvič od kemičnega procesa končanega vrenja in drugič od časovne omejitve do 20. novembra vsakega leta.

Če je končano vrenje, postane vinski mošt vino in s tem predmet državne trošarine tudi pred 20. novembrom, po 20. novembru pa sploh ni več vinskoga mošta v smislu trošarinskih predpisov ne glede na to, ali je vrenje minulo ali ne.

Vinski mošt je oproščen samo državne trošarine, ne pa tudi banovinske in občinske trošarine, ker imajo po členu 75 trošarinskega zakona banovine in po členu 79 omenjenega zakona (Službeni list št. 25, 1930) občine pravico

nalagati trošarino na predmete, potrošene na njihovem ozemlju, in vinski mošt, dasi ni predmet državne trošarine, pri tem ni izuzet.

Te pravice se je poslužila tudi banska uprava dravske banovine ter določila v § 32 uredbe o banovinskih davščinah (Uradni list št. 50-249 l. 1930) trošarino na vinski mošt v izmeri 60 para od litra, istotako pobira tudi večina občin z odobrenjem omenjene banske uprave trošarino na vinski mošt.

Višino banovinske trošarine, kakor tudi, na katere predmete se sme nalagati, dovoljuje minister za finance po soglasnosti s predsednikom ministrskega sveta, isto glede občinske trošarine pa dovoljuje pristojni ban (člena 75 in 79 trošarinskega zakona).

Prevoz vinskoga mošta.

V smislu točke 12 člena 103 trošarinskega pravilnika (Službene novine br. 167 LXIII od 25. 7. 1930) je stavljen pod kontrolo tudi transport vinskoga mošta. Vsako količino na 25 litrov vinskoga mošta mora spremljati izkaznica, ki jo izda finančna kontrola, odnosno, če oddelka finančne kontrole ni v bližini vinogradnikovega stanova, lišča, pristojni občinski urad. — Vinogradnik, ki odvaja vinski mošt, mora torej pred oddajo mošta svojem pristojnemu oddelku finančne kontrole, eventualno občinskemu uradu, oddajo pismeno ali ustmeno prijaviti in se mu izroči nato izkaznica, ki jo preda vozniku, odnosno priklopi tovrstnemu listu, če se transportira vinski mošt po železnici. Za pravilni prevoz vinskoga mošta jamči pošiljatelj, to je vinogradnik in če mošt ne prispe v namembni kraj v isti količini, plača pošiljatelj trošarino za manjak nad 1% po odbitku 10% kot izguba pri vrenju.

Ta določba, da jamči pošiljatelj za blago, dokler ne prispe blago v namembni kraj, je sicer glede trošarinskih predmetov splošna, je pa za vinogradnika dejansko eventualno usodnega pomena zlasti v slučaju, če bi oddal vinski mošt osebi, ki mu je navedla

Vsak mesec Din 13:-

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo
izhajali vsak mesec
en velezanimiv zvezek

po Din 13:-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila,
Maribor, Koroška 3

veleizdajalci. Za vas ni usmiljenja. Spravite hitro najnujnejše stvari skupaj, potem pa hajdi v Gradec, da bote delali družbo vašemu oboževanemu Tatenbahu, seveda ne tako kakor v gradu Račje.

Surovo se je zakrohotal ter dal zastražiti grofico. Drugo jutro so jo naložili na voz ter ji dali s seboj komaj eno obleko in štiri srajce. Nekdaj tako ponosna in bogata grofica je zapustila svoj grad kakor kakšna beračica.

V dveh dneh so dospeli v Gradec, dalje niso mogli potovati vsled boleznih nesrečne grofice. O tem so poročali cesarju, ki je dovolil, da je ostala v zaporu na Schlossbergu ter ni bila odpeljana v Linc, kakor je bilo prvotno nameravano.

Uboga grofica pač ni slutila, ko je bila o prikliki poklonitve deželnihi stanov v Gradcu, da se bo v to mesto vrnila v čisto drugem položaju, kakor je bila takrat, ko ga je zapustila.

XXVI.

Bridki trenutki.

Moči, moči mi daj, moj Bog!
Tak krepke kakor zid gorá,
Da, če se ruši svet okrog,
Propast me najde še možá.
Jenko.

Plemenite in velike duše kažejo svojo lepoto najbolj v nesreči. Takrat se pokaže njih vera v vse vladujočo previdnost v vsej svoji velikosti. Takrat snujejo načrte ter razvijajo živahno in vztrajno delavnost. Žrtev obupa je le tisti, ki nima vere.

Taka plemenita in velika duša je bila Ana Terezija Tatenbah. Ni obupala, marveč se je trudila ter se potegovala za rešitev svojega soproga, ki tolike ljubezni ni zaslužil. Celo leto je preteklo, da je zaman čakala na osvoboditev svojega soproga. Od njega pa ni bilo nobene vesti. Od tistega časa, ko je prišel Rudolphi do grofa Tatenbaha, so ga tako strogo stražili, da je bil vsak stik z zunanjim svetom izključen.

Grof Tatenbah je težko nosil breme usode. Kako lepo mu je že sijala zvezda upanja, ko mu je mestni sodnik obljubil, da njegov zapor ne bo trajal dolgo. Srce se mu je širilo veselja, če je pomislil, da pride dan, ko zapusti te temne, neprijetne prostore. O, kako srečen bo pohitel domov, kako veselo bo svidenje s soprogo ter ljubim sinčkom! Vedel je, kaj je soproga zanj storila, da bi ga rešila. Hvaležen ji hoče biti, večno hvaležen. In zopet bo svoboden! Kaj pa potem, ali še bo smel hoditi po tisti poti kakor prej?

fingirano ime in se prejemnika vinskega mošta pozneje ne bi moglo ugotoviti, ker bi moral plačati prodajalec vinskega mošta, torej vinogradnik v tem slučaju trošarino za oddani mošt po odbitku 10% za vrenje in 1½% za transportni izgubek, torej zatrošariniti vinski mošt kot vino in to celo tudi vinski mošt pred končanim vrenjem in pred 20. novembrom. Ker je ta določba za vinogradnike zelo dalekosežnega pomena, smo opozorili na njo po fin. kontroli vinogradnike in tudi župane v vinorodnih krajih, da bodo postopali vinogradniki pri oddaji vinskega mošta s primerno previdnostjo, se prepričali o identiteti kupca in da bodo vsako oddajo vinskega mošta pravilno prijavili. Samo na ta način je namreč mogoče, da se izognejo vinogradniki eventualnim zelo neprijetnim posledicam, ker bi morali plačati eventualno na kazni in trošarinah več, kakor so prejeli za blago. Čim pa prejme prejemnik vino ali vinski mošt, čigar oddaja je bila v redu prijavljena in se tudi ujemata oddana količina s prejeto količino, je razrešen vinogradnik vsake nadaljnje obveznosti glede trošarine.

*

Vprašanja in odgovori.

M. U. v V. Sl. G.

Vprašanje: V predzadnji številki »Slovenskega Gospodarja« sem čital, da je zastrupljena pšenica najboljše sredstvo za uničenje podgan in miši. Prosim, sporočite mi, kje se ta strup kupi in kako se potem pšenico zastrupi?

Odgovor: Zastrupljeno pšenico dobite edinole pri »Kemijskem laboratoriju za industrijo, kmetijstvo in trgovino« v Mariboru, Trg svobode 3. Vi sami pa zastrupljati pšenice ne morete in tudi ne smete, ker nimate zato potrebne izobrazbe in kot tak ne dobite zato potrebnega dovoljenja. Izdelava tega sredstva ni tako enostavna, in zato je potrebno kemično znanje in ob-

lastveno dovoljenje za nabavo strupa. Ta mišji strup se izdeluje in prodaja v gori imenovanem zavodu in sicer v oblastveno predpisanih, hermetično zaprtih dozah (škatlicah) in je cena za 1 škatlico 10 Din. Ta strup nasujete po špranjah in luknjah, kjer se nahajajo ponajveč podgane in miši. Po uporabi tega strupa ne boste za par dni imeli nobene podgane, oziroma miši pri hiši. Perutnini je ta strup neškodljiv.

Fl. V. v T. Prekm.

Vprašanje: Po naši občini se pobira banovinska davščina na šmarnico. Je-li so podvržene temu davku vse vrste samorodnic ali ne? V naši občini se pobira davek samo od zelene šmarnice, za druge vrste samorodnic pa pravijo, da so davka proste.

Odgovor: Vse vrste samorodnic, ki rastejo v vinogradih in na brajda okoli hrama, so podvržene davku. Pobiranje davka se ne izvaja le še pri šmarnici, ki raste okoli hiš in pri izabeli ne. Zakon za pobiranje šmarnice je vendar bil že leta 1921 meseca decembra izdan in člen 23 tega zakona pravi tako-le: »Zaradi vzdrževanja naših vin na dostojni višini, ki je neizogibno potrebno, da se ojači izvoz vin, se prepoveduje tako po državnih in po zasebnih trtnicah, kakor tudi po vinogradih razmnoževanje in sajenje onih hibridov (samorodnic) med ameriško in evropsko trto, ki rode neposredno brez cepljenja«. Ta zakon je pa bil nekoliko nejasen in ker se je različno tolmačil, se je leta 1923-24 izdal dodatno k temu zakonu pravilnik. Člen 51 tega pravilnika pravi: Samorodnice saditi, je prepovedano. Člen 52 pa pravi: Kdor bode sadil samorodnice, bo kaznovan po srbskem zakonu. Najmanjša kazen za ta prestop je ta, da se takemu posestniku uniči, oziroma sežge trta samorodnice. Člen 53 pa pravi: Manjkajoče trte se ne smejo izpopolniti s šmarnico. Ta zakon je torej že pravzaprav deveto leto v veljavi. Priznati pa moramo, da se ta zakon ni strogo izvajal bodisi od vinogradni-

kov, bodisi od nadzorovalne oblasti. Sedaj pa je stvar popolnoma resna. — Oblastva so z vso resnostjo na delu, da uničijo šmarnico. Veliko je še danes ljudi, ki ne verujejo, da je uživanje šmarnice škodljivo. V vseh krajih, koder raste šmarnica, so ljudje po njenem uživanju naravnost podivjali. Citajte dnevno časopisje in zvedeli boste dan za dnevom uboje, umore, katere je povzročila šmarnica. To se pa ne dogaja samo pri nas, temveč v vseh krajih, kjer raste šmarnica. Tako opazujejo na Francoskem učenjaki in prišli so do ugotovitve, da so norišnice v krajih, kjer raste šmarnica, za 300% bolj polne, kakor pa v krajih, kjer ne raste ta strup. Francoski kemičarji so potom natančne preiskave dognali, da je v ukusu šmarnice, ko vino povre, eden, dosedaj še nepoznan strup, ki vpliva uničujoče na možgane in na srce. Pa ne samo, da je šmarnica škodljiva človeškemu zdravju, šmarnica je nam škodljiva tudi v gospodarskem oziru. Naš izvoz vina je padel ponajveč radi šmarnice. Še vedno pa je mnogo ljudi, kateri mislijo, da je uničevanje šmarnice nespametno in da je šmarnica radi lahkote pridobivanja velika dobrota vinogradnika.

*

Cene in sejmska poročila.

Na mariborski trg v petek dne 31. oktobra so pripeljali špeharji na 68 vozeh 159 komadov zaklanih svinj, kmetje 23 voz krompirja, 2 čebule, 17 zelja, 2 sene, 3 otave in 2 slame. Svinjsko meso je bilo po 15—27, špeh 17—20, krompir 0.75—1.50, čebula 2.50, zelje 0.75—1, seno 70—85, otava 75—85, slama 65—70. Pšenica 2.25—2.50, ječmen 1.50—1.75, oves 1.25—1.50, kornuza 2, ajda 1.25—1.50, ajdovo pšeno 5, proso 2.50, fižol 3—3.50. Kokoš 30—45, piščanci 30—90, raca 30—40, gos 60—80, puran 60—85, divji zajec 30—38. Surovi kostanji 2—2.50, pečeni 6. Česen 18, kislo zelje 4, kisla repa 2, gobe 1—2. Jabolka 3—6, hruška 8—12, suhe slive 10—12, grozdje 6—12. Mleko 2—3, smetana 12—14, surovo maslo 48, jajca 1.25—1.75, med 15—18.

Mariborsko sejmsko poročilo. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne

Sedaj je videl, kam pelje ta pot, ki je spravila njegovo življenje v največjo nevarnost.

Toda če obrne zaveznikom hrbet, kaj poreče Ana Katarina Zrinjska? Obljubila mu je ljubezen. Tudi sam čuti, da se mu je ljubezen do ponosne in lepe grofice ukoreninila globoko v srcu. Ali se bo mogel ustavljati tem skušnjavam?

Tako je premišljeval grof Tatenbah v tihih urah, ki so mu bile od dneva do dneva daljše, ker ni hotela priti zaželjena rešitev. Da ga ne pustijo na svobodo, se mu je zdelo vedno bolj sumljivo. Najbrž so njegovi sovražniki prinesli novo in težje obremenilno gradivo. Ali je potem še sploh misliti na ugodno sodbo?

In kako bi se glasila ta sodba?

Mestni sodnik mu je namignil, da je že visel nad njim krvnikov meč. O, grozno, umreti tako mlad! Zapustiti svet, ko imaš dovolj sredstev, da lahko uživaš življenje!

Ne, ne, to ni mogoče! Toda kako se rešiti, ko ne smeš z nobenim občevariti, nikomur nič sporočiti, pri nikomer iskati pomoči? Na oni dve pismi, ki jih je prejel Rudolfi, ni nobenega odziva, nobene pomoči.

Torej kako naj se reši?

Slišal je včasih, da si je ta ali oni pomagal s tem, da se je delal umobolnega. Zakaj se ne bi tudi on poslužil te zvijače?

Kar je sklenil, je tudi storil. Prej je bil vedno nemiren, neprestano je jadikoval ter prosil pojasnila, ali se bo njegova zadeva kmalu in ugodno končala. Sedaj pa je postal navidezno miren in hladen, gledal je topo pred se, in na vprašanje ni dal nobenega odgovora. Jedi se skoro ni dotaknil, marveč je dajal znamenja, naj ga krmijo, kakor se to godi pri dojenčkih.

Izpočetka grajski stražmojster Jurij Vamprecht temu ni pripisoval nobenega pomena, češ, to je posledica dolgotrajne ječe, ali pa je samo kljubovanje. To obnašanje je trajalo teden dni. Vamprecht je še čakal teden dni. Ko pa grof Tatenbah tudi po preteku 14 dni ni odnehal od tega čudnega obnašanja, je grajski stražmojster to sporočil grajskemu stotniku grofu Filipu Brennerju.

»To je zvijača,« se je ta razhudil, ker je dobro poznal grofa Tatenbaha, »nas ne bo varal. Zasluženi kazni ne uide, za to bom že jaz poskrbel.«

Rekši da Juriju Vamprehtu strogo naročilo, naj skrbno pazi na jetnika ter mu natančno poroča o njegovem vedenju.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike
so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Koroška c. 5

23. oktobra 1930: debeli volli 1 kg žive teže 8-9 Din, poldebili volli 6.25-8 Din, plemen-
ski volli 6-6.50, bikli za klanje 7-8, klavne
krave debele 6.50-7, plemenske krave 5-5.50,
krave klobasarice 3-4.50, molzne krave 6.25
-6.50, breje krave 6.50-6.75, mlada živina 8
-10, teleta 12 Din. Prodalo se je 265 kom.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso od
16 do 20 Din 1 kg, meso od bikov, krav, telic
od 14 do 16 Din, telečje meso od 16 do 35 Din,
svinjsko meso od 15 do 27 Din.

Opozorilo, da prodaja radi prezidave
zimsko blago za lastno in vse drugo za
znižano ceno Antoh Macun, Maribor,
Gospodarska ulica 10. 1266

Gospodarij, gospodinja, pozor! Kakor vsako
leto, tako si morate tudi letos nabaviti topla
oblačila. Da pa dobite po znižani ceni, se o-
glasite v trgovini Mira Ponč, Maribor, Ve-
trinska ulica 9 (preje pri zadruzi). — Tam
dobite dobro kmečka blago, kakor: vseh vrst
štofe, močno hlače, različno platno, bla-
go za ženske plašče in obleke, močne perhan-
te in flanele, štrikane robce (freče), moške,
ženske in otroške jopice, najnovejše svilene
robce, posteljne odeje, koca. — Nadalje do-
bite najmočnejše podplate, nepremočljivo us-
nje in prima boka, kakor tudi špecerijsko
blago in umetna gnojila. 1320

NAŠA DRUŠTVA

Zgornja Poljskava. Naše delavno izobraže-
valno društvo »Skala« priredi v nedeljo dne
9. novembra ob treh popoldan v Društvenem
domu pri Rečniku lepo ljudsko igro »Mlinar
in njegova hčica«.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Naša dekliška Mari-
jina družba si je omislila novo zastavo, delo
č. šolskih sester v Mariboru. Na praznik var-
stva Marije Device dne 9. novembra bo slo-
vesno blagoslovljena. Popoldne bo lepa rimska
igra v treh dejanjih »Najdena hčica«. Marijine
hčere in drugi Marijini častilci sosednjih žup
nij, pridite na to lepo slavnost!

Poljčane. V nedeljo dne 9. novembra vrši-
zori teharsko Prosvetno društvo ob 3. uri po-
poldne v dvorani gospe Šumer vojno dramo
v treh dejanjih »Stilmondski župan«. Prija-
telji lepe igre najljubše vabljeni!

Polzela. Odbor za zgradbo Društvenega do-
ma na Polzeli sklicuje v smislu društvenih
pravil Prosvetnega društva za dne 16. novem-

bra po prvi sv. maši v prostorih g. Cizeja so-
stanek vseh, ki se zanimajo ali hočejo sode-
lovati v odboru, kakor tudi drugih prijateljev
stavbe Društvenega doma na Polzeli. Na dnev-
nem redu je poročilo, volitev odbora in raz-
govor o nadaljnjem delu. Ker se posebna va-
bila ne bodo razpošiljala, vabimo tem potem
prav vse, da se tega sestanka gotovo udeleži.
Bog živi! — Odbor.

Št. Ilj pri Velenju. Prosvetno društvo pri-
redi v nedeljo dne 9. novembra ob treh popol-
dne v Društvenem domu gledališko igro »Si-
monovo maščevanje«. Na sporedu je tudi petje
in poučno predavanje.

DOPISI

Razvanje pri Mariboru. Zadnji nalivi so na-
pravili občini veliko nepotrebnih izdatkov. Na
par krajih so hudoourniki iz Pohorja odtrgali
kar cele kose ceste ter poplavalili nileve in trav-
nike. — Leve Slavko, gostilničar in trzovec,
renovira in povečuje svojo hišo. — V hiši g.
Černa Franca pa je prevzel trgovino z meša-
nim blagom g. Šara Arnold.

Št. Peter pri Mariboru. Mnogo škode je na-
pravilo zadnje deževje na cestah, tako da so
nekatero občinske ceste postale nesposobne za
vozovni promet. Tudi z delom smo precej za-
ostali ter še dokaj poljskih pridelkov ni po-
spravljenih. — Sadna kupčija je nekoliko po-
nehala. Je manj popraševanja po sadju kakor
doslej. Jabolki poznih sort še imamo obilo in
upamo, da bo še dovolj kupcev. — Ker je de-
lo malo ponehalo in imamo zato več časa,
smo že pričeli se ženiti. Prvi je dal korajžo
Ferline Anton, ki si je zbral za družico živ-
ljenja Valentin Marijo. Oba sta pridna roko-
delca. Da bi le bila srečna in zadovoljna v za-
konskem stanju! — Kmetijsko-nadaljevalna
šola se vrši tudi tekočo zimo. Priporočljivo in
koristno bi bilo, če bi naši kmetijski očetje po-
slali svoje sinove v to šolo. Ravnotako potre-
na pa je kmetijsko-nadaljevalna šola tudi za
viničarske sinove. Vsak je svoje sreče kovač.
Fantje, to velja tudi za vas! Kajti koliko bo-
ste znači, toliko boste tudi veljali!

Družinsko pratiko za leto 1931 s podobo Sv.
družine že dobite vsepovsod. Segajte pridno
po njej, ker je res nekaj praktičnega. 1350

Remšnik. Cerkvenokonkurenčni odbor raz-
pisuje ta le dela: na cerkvi in nadarbinskih
poslopih: za kleparje, zidarje, tesarje in mi-
zarje. Naj se vsak interesent osebno ali pis-
meno informira, kaj se bo vse popravilo: ozi-
roma naredilo in to do 20. novembra. Konku-
renčni odbor bo oddal delo onemu, ki bo sta-
vil najugodnejše pogoje.

Pernice nad Muto. Oktober, eden najlepših
mesecev, navadno topel in suh, je letos mu-
hast in navihan, kakor so bili minuli meseci
letošnji, njegovi bratci. Višek muhavosti je
pokazal koncem pretečenega tedna, ko nam je
po večdnevni nalivih nasul v noči od sobote
na nedeljo mnogo snega. V Pernicah bi se
morala obhajati v nedeljo dne 23. oktobra Si-
monova nedelja, god farnih patronov sv. Si-
mona in Jude. A bilo je mendar prvič, odkar
obstoja tukaj župnija, da na Simonovo nede-
ljo niti maše ni bilo. Gaziti je bilo treba cel
sneg, mestoma meter debelo, čez cesto so le-
žala podrti drevesa, moral si po četr uri mo-
toviliti okrog ležečega drevesa, da si prišel
dalje, ne kaj korakov, zopet isti prizor. Sredi
planine nam je zmanjkalo sapa, odpovedale
so noge, dobra hiša Perhtoldova nas je spre-
jela, da smo se posušili. Znano so Pernice s
svojim lepim razgledom, a danes je pogled
vse prej nego vesel, kamor se oko ozre, po-
vsod vse belo. Velika je denarna stiska, vali-
ke so javne dajatve, navrh kmet niti pridel-
kov, ki so zrastle, ne more spraviti pod streho.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Splavarsko-flosarsko
nedeljo bomo obhajali po stari častitljivi na-
vadi kot zahvalni praznik slovesno dne 16.
novembra, ob 10. uri dopoldne z običajno slu-
žbo božjo, pri kateri nastopi več župnikov, da
povečajo tako to cerkveno svečanost.

Selnica ob Dravi. Sosednim in vsem dalj-
nim župnijam, iz katerih prihajajo verniki
k nam obhajati bratovsko nedeljo, naznanja-
mo, da se bo ta nedelja obhajala prvo nede-
ljo po Spominu vernih duš, to je dne 9. no-
vembra.

Ribnica na Pohorju. Z letino smo še precej
zadovoljni. Vreme v pomladi ni zabranjevalo
mnogo vsejati o pravem času. Ob košnji sena
in otave smo bili obdarovani s tako lepimi
in precej stanovitnimi dnevi, da se je spra-
vila krma prav izborna pod streho kakor red-
kokač. Sena je dovolj, z otavo pa smo bolj
pičili. Od pridelkov z njiv pa se je rž, koruza,
zlasti pa krompir vrlo obnesel, slabše smo u-
speli z ovsem in graham ponekod. Tudi sadje
ni prida obrodilo. Zlasti hruške so malokate-
remu kmetu napolnile kakšen sod. Izrednost
je pokazalo letošnje poletje pri nas s tem, da
so potekali dnevi dokaj mirno brez srditih

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni
nedeljski evangelijski in
razlago ter druge pod-
učne verske članke,
razen tega pa resničen
dogodljaj iz misijonov
»Mladostni navihane«
— postane redovnik
in mične zgodbe za
deco.

Stane mesečno samo
2 Din, celoletno 24 Din.
Se danes si naročite
NEDELJO po dopisni-
ci na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE,
Maribor, Slomškov
trg 20.

Tisti čas je živel v Gradcu zdravnik Dr. Eisen-
schmidt, ki je slovel kot eden najboljših zdrav-
nikov. Imel je veliko skušenj, radi tega ga tudi
ni mogel lahko kdo prevariti. Med drugimi posli
je tudi opravljal službo zdravnika jetnikov na
Schlossbergu. Grofa Tatenbaha je poznal že od
prej in je imel tudi sedaj priliko ga opazovati.
Sumil je, da se grof Tatenbah bržkone le samo
hlini, postopati pa je moral previdno, da reši
nalogo, katero mu je poverila preiskovalna ko-
misija.

Ponudila se mu je za to prav kmalu ugodna
prilika.

Pred nekaj dnevi so privedli grofico Ano
Katarino Zrinjsko v zapore na Schlossbergu.

Dr. Eisenschmidt je dobro znal za razmerje
med grofom Tatenbahom in grofico Zrinjsko ter
je tudi vedel, da je bila ona, ki je vplivala na
omahljivega grofa, da je vstopil v zvezo z za-
rotniki.

Bilo je nekega popoldne. Jetničar Vamprecht
nagloma odpre vrata celice grofa Tatenbaha, v
celico vstopi Dr. Eisenschmidt.

Jetnik je sedel pri mizi ter gledal topo pred
se, blebetajoč kakor otrok. Ni se zmenil ne za
jetničarja in ne za zdravnika, s katerim se je

prej vedno rad razgovarjal. Zdravnik mu je pra-
vil to in ono, grof Tatenbah pa se je delal, kakor
da bi ničesar ne razumel.

Nato se postavi Dr. Eisenschmidt pred grofa,
ga ostro pogleda ter pravi:

»Grof Tatenbah, najnovejše vam še moram
povedati, predno odidem, gotovo vas bo zani-
malo.«

Ta še vedno gleda v zid, kakor da bi ne bilo
nikogar tukaj in bi ničesar ne slišal.

Dr. Eisenschmidtovim očem ni ostalo pri-
krito, kako je grof Tatenbah napel vse moči, da
ne izda svoje radovednosti. Zato nagloma reče:

»Pred nekaj dnevi so privedli iz Čakovca
grofico Zrinjsko sem v zapore, ne daleč od vas
ima svojo celico.«

Dr. Eisenschmidt je s posebnim povdarkom
izgovoril te besede ter pri tem ni obrnil od grofa
Tatenbaha svojih oči.

Trenutek je Tatenbah še bil miren. Naenkrat
pa skoči pokonci ter se začne tresti na celem te-
lesu. Nato pade na stol nazaj, si zakrije z roka-
mi obraz ter zakriči z boleznim glasom:

»O, ti moj angel, grofica Zrinjska, tudi ti si
zaprla! Sedaj je vse zgubljeno.«

In začel je bridko ihteti ter na glas jokati.